

การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคม อาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร

The Needs Assessment to Promote Learning Performance of Asean Community for Student of Vocational Training School in The Bangkok Metropolitan Area

อภิสร ชาติภากรณ์*

Apisara Chotipaporn

ธีรศักดิ์ อุณารมย์เลิศ**

Thirasak Unaromlert

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร 2) ประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 ท่าน และข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง 379 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ตัวแปรที่ศึกษา จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสื่อสาร 2) ด้านประชาคมอาเซียน 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 5) ด้านการประยุกต์ใช้ตัวเลข 6) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ 7) ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะในสาขาวิชาชีพ ผู้การปฏิบัติจริง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์เมทริกซ์ ผลการวิจัยพบว่ามีสภาพที่เป็นอยู่ในภาพรวมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.89) มีสภาพที่ควรจะเป็น ระดับดี ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.88) มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เท่ากับ 0.26 และผลการวิเคราะห์เมทริกซ์ อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดีต้องปรับปรุง

คำสำคัญ: การประเมินความต้องการจำเป็น/ สมรรถนะด้านการเรียน/ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The main purpose of this study was to 1) studying the learning performance in the asean Community and 2) the needs assessment to promote learning performance of asean community for student of vocational training school in the Bangkok metropolitan area. Scope of

research were the 6 principals of vocational training school in the Bangkok metropolitan area and the sample size of population was based on the Stratified Sampling model by the samples 379 students who studied at vocational training school in the Bangkok metropolitan area. The tools used in this study were the interviews and questionnaires. The data variables were used by this research, were the needs assessment to promote learning performance of asean community for student of vocational training school in the Bangkok metropolitan area that contains 7 elements such as 1) Communication Capacity 2) Asian communities 3) Capacity for Technological Application 4) Scientific process Capacity 5) The application of numbers 6) Moral and ethical performance of professions 7) Capacity for Applying Life Skills. Data were analyzed, using frequency, ratio, means, standard deviations, priority need index, decision matrix and analyzing qualitative content.

The research findings are as follows: The needs assessment of competencies of learning for the students at of vocational training school in the Bangkok metropolitan area in the asean community, the overall status quo was placed in the middle score ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.89) and the overall necessary conditions was placed in the high score ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.88). The overall ($PNI_{Modified}$) was 0.26 and the highest ($PNI_{Modified}$) score was the Asian communities. The overall result of the decision matrix was in the third section of four sections that mean low performance and must be improvement.

Keywords: The Needs Assessment/ Learning Performance/ Vocational Training School in The Bangkok Metropolitan Area

บทนำ

การศึกษานับเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า นำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมของประชากรของชาติให้มีคุณภาพ เป็นเครื่องมือสำหรับการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม และยังเป็นกลไกอีกชิ้นหนึ่งที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำของคนในชนชั้นต่างๆ ของสังคมได้อีกด้วย ดังนั้น การจัดการรูปแบบการศึกษาของประเทศไทยมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีความต้องการใช้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ทั้งในด้านเกษตรกรรมไปจนถึงด้านอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพื่อให้ตอบสนองกับแผนต่างๆ ที่รัฐได้วางกรอบและแนวทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในแต่ละฉบับ นอกจากนี้ การส่งเสริมการศึกษาและทักษะต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่เป็นตัวกระตุ้นให้มนุษย์ได้มีการพัฒนาตนเอง ด้านศักยภาพของตนเองตลอดจนขีดความสามารถด้านต่างๆ ในช่วงชีวิตตั้งแต่วัยแรกเกิดจนไปถึงวัยทำงานโดยสามารถดำรงชีพอย่างมีความสุข

จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนปี 2553-2555 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ชี้ว่าเด็กไทยยังไม่ได้รับการศึกษาภาคบังคับครบทุกคน เนื่องด้วยสัดส่วนของครอบครัวผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้น้อยกว่ากลุ่มประชากรที่มีสถานะความเป็นอยู่ที่ดีกว่ามาก เพราะได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพียงประมาณร้อยละ 8.87 ของประชากรวัยเรียนในกลุ่มรายได้นี้ รายงานดังกล่าวยังให้ข้อเสนอในการพิจารณามาตรการสนับสนุนเพิ่มเติมที่จะช่วยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของเด็กที่มาจากครอบครัวผู้มีรายได้น้อย ทั้งนี้อาจเพิ่มเติมมาตรการ

อุดหนุนทางด้านอุปสงค์ต่อการศึกษาในลักษณะเงินโอนในรูปแบบต่างๆ สำหรับเด็กในครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและมีความเปราะบางด้านสังคมที่ทำให้ต้องละทิ้งการเรียน ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในปี 2555 ยังพบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กที่มาจากครอบครัวผู้มีรายได้น้อยในวัยเรียนการศึกษาคะบังคับอยู่ในระดับ 431 บาทต่อคนต่อปี แม้ว่าจะมีโครงการเรียนฟรี 15 ปี แต่ในขณะที่การศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็กที่มาจากครอบครัวผู้มีรายได้น้อยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงประมาณ 9,386 บาทต่อคนต่อปี อีกทั้งมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการเดินทางไปเรียนประมาณ 702 บาทต่อคนต่อปี คิดรวมเป็นร้อยละ 37 ของเด็กทั่วไป ซึ่งเห็นได้ว่าการเข้าถึงการศึกษาในระดับสูงเพื่อรับการฝึกทักษะที่สูงขึ้น ยังต้องขึ้นอยู่กับรายได้ของครอบครัวที่ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วยกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556: 3-4)การเพิ่มรายได้ของครอบครัวที่มีรายได้น้อยให้สามารถสนับสนุนการศึกษาของลูกหลานให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นและมีมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพมากขึ้นนั้นจำเป็นต้องมีการเพิ่มมูลค่าของวิชาชีพให้มีทักษะความชำนาญในการปฏิบัติงานตามสาขาวิชาชีพและเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการประจำปี 2557 ว่าด้วยหัวข้อการพัฒนาศักยภาพขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และการต่อยอดในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่สูงขึ้น และการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพสู่สังคมเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้มีเสถียรภาพต่อไป ประกอบกับในเขตกรุงเทพมหานครได้มีการจัดตั้งโรงเรียนฝึกอาชีพสำหรับบุคคลทั่วไปที่ความต้องการเพิ่มพูนทักษะด้านการประกอบวิชาชีพ หรือผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและเด็กนักเรียนที่เรียนจบประถมศึกษาแต่ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นภายใต้สังกัดกองส่งเสริมอาชีพสังกัดสำนักงานพัฒนา

ชุมชน กรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนฝึกออาชีพ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเปิดหลักสูตรทั้งภาคปกติและภาคค่ำ รวมถึงหลักสูตรระยะสั้นที่มีผู้สนใจเป็นจำนวนมากในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งหลักสูตรระยะสั้นเป็นที่ต้องการของผู้สนใจที่ต้องการฝึกอบรมเพื่อนำไปประกอบวิชาชีพ หรือเพิ่มทักษะวิชาชีพตนเอง เพื่อสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น ผู้ว่ากรุงเทพมหานคร (ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร) ได้กำหนดกลยุทธ์หลัก 2 ข้อ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร และตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในฉบับก่อนปี 2552 ลงไว้ในแผนบริหารงานราชการกรุงเทพมหานคร 2552-2555 ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาชีพและการศึกษาวิชาชีพให้กับประชาชน ใน กรุงเทพมหานคร ลักษณะแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอาชีพให้ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและตลาดแรงงานในโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร 10 แห่ง และวิทยาลัยชุมชน และพัฒนาครูผู้สอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และกลยุทธ์หลักที่ 2 พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านอาชีพของชุมชน ลักษณะ แผนงาน โครงการ/กิจกรรม ได้แก่ การพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้าน อาชีพของชุมชนโดยส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเข้ามา ร่วมจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ปรับปรุงโรงเรียน ฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร 10 แห่ง ให้เป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ ด้านอาชีพของชุมชน อีกทั้งการที่ ประเทศไทยจะเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ภาคแรงงานก็ถือเป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประชากรที่อยู่กำลัง แรงงาน ณ สิ้นปี 2556 จำนวน 3,879,700 คน และมีผู้ว่างงานแต่พร้อมที่จะทำงาน 37,100 คน แบ่งเป็น

ระดับการศึกษาต่ำกว่าอุดมศึกษา 23,600 คน และระดับอุดมศึกษาจำนวน 13,500 คน และมีจำนวนครู ในโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานครทั้ง 10 แห่ง จำนวน 236 คน (ศูนย์ข้อมูลสถิติกรุงเทพมหานคร, 2556) หากนำประชากรที่ว่างงานมารับการฝึกทักษะ วิชาชีพทำให้เห็นว่าสัดส่วนครูต่อนักเรียนเป็น 1: 158 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์สัดส่วนครูต่อนักเรียน ที่ 1: 30 คน ของสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา จะมีความแตกต่างกันถึง 5 เท่า ดังนั้น นโยบายในการส่งเสริมพัฒนาทักษะวิชาชีพของ กรุงเทพมหานครของประชากรที่อยู่กำลังแรงงานแต่ ว่างงานให้มีจำนวนที่ลดลงโดยส่งเสริมให้ประชากร เหล่านี้มีอาชีพส่วนตัวหรือมีงานทำและลดปัญหาทาง สังคมที่เกิดจากการว่างงาน จำเป็นต้องหาครูเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา อีกจำนวน 1,000 คน เพื่อให้ได้สัดส่วน ครูต่อนักเรียน 1: 30 ซึ่งด้วยสถานการณ์ที่ผ่านมา กรุงเทพมหานครไม่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตาม ข้อจำกัดที่มีอยู่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพและ สนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน ฝึกออาชีพกรุงเทพมหานครทั้ง 10 แห่ง และพิจารณา ในการพัฒนาหลักสูตรต่างๆ ให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการของตลาดแรงงานในยุคประชาคมอาเซียน หรือแนวโน้มอาชีพที่ได้รับความนิยมและมีความ ยั่งยืนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อประเทศไทยพร้อมด้วย ประเทศเพื่อนบ้านอีก 9 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน (ASEAN Economic Community (AEC)) อย่างสมบูรณ์ในปี 2558 ซึ่งประเทศไทยคงต้องเผชิญ กับการแข่งขันในภูมิภาคเพื่อดึงเงินลงทุนจากต่างชาติ และการคงความได้เปรียบในการเป็นฐานการผลิตของ อุตสาหกรรมสำคัญ จึงจำเป็นที่ทุกภาคส่วนจะทำความ เข้าใจต่อสถานการณ์ตลาดแรงงานอาเซียนและจุดยืน

ของแรงงานไทย อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนกลยุทธ์เพื่อเร่งพัฒนาทักษะแรงงานและรักษาสถานภาพของตลาดแรงงานไทยให้สามารถแข่งขันได้ในภูมิภาคและเพื่อเป็นการเตรียมข้อมูลสำหรับการประเมิน และการปรับปรุงที่ดีขึ้น อีกทั้ง แผนการศึกษาแห่งชาติ ยังมุ่งสร้างความตระหนักของคนไทยในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะด้านการเรียน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา โดยให้มีการร่วมมือกันใน 3 ด้าน คือ ด้านพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษาด้วยการสร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน ความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ หลักสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในประเทศอาเซียน มีการเพิ่มครูที่จบการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเข้าไปในทุกระดับชั้นการศึกษา เพื่อให้สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ยังมีการร่วมมือกับภาคเอกชนในการรับอาสาสมัครเข้ามาสอนภาษาต่างประเทศ รวมถึงวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ เพื่อการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา มีการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ความเอื้ออาทร โดยใช้การศึกษาเป็นกลไกในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ นักศึกษาที่จบหลักสูตรระยะสั้น หรือหลักสูตรอาชีวศึกษาจะต้องเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ มีทักษะการทำงานร่วมกันในประชาคมอาเซียน

จากความสำคัญของนโยบายผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ที่จะพัฒนาหลักสูตรการฝึกอาชีพให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและตลาดแรงงาน รวมไปถึงปัญหาของแรงงานที่อาจจะเกิดการว่างงานในยุคประชาคม

อาเซียน เพื่อการแข่งขันกับแรงงานในภูมิภาคเอเชีย ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นวิธีการที่สามารถตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้ และจากความสำคัญของการส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน และการประเมินความต้องการจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาพัฒนศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนโรงเรียนฝึ กอาชีพ กรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพ สามารถที่จะส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนให้มีความพร้อม และเพิ่มพูนทักษะเพื่อประกอบอาชีพ และสามารถแข่งขันกับแรงงานต่างชาติในยุคของประชาคมอาเซียนได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนโรงเรียนฝึ กอาชีพ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนโรงเรียนฝึ กอาชีพ กรุงเทพมหานคร

วิธีการศึกษา

ประชากรกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 ท่าน เพื่อศึกษาข้อมูลแลกเปลี่ยนประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนโรงเรียนฝึ กอาชีพ กรุงเทพมหานคร โดยมีองค์ประกอบในการสัมภาษณ์

9 ด้าน คือ ด้านวิชาชีพ ด้านความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะการปฏิบัติ และด้านอื่นๆ

ข้อมูลเชิงปริมาณขอบเขตด้านประชากรประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2557 จำนวน 10 แห่ง รวม 9,962 คน ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร จำนวน 379 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608)

ตัวแปรที่ศึกษา

ความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสื่อสาร 2) ด้านประชาคมอาเซียน 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 5) ด้านการประยุกต์ใช้ตัวเลข 6) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ 7) ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะในสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานครผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure) โดยใช้แนว

คำถามปลายเปิดที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ในด้านสมรรถนะทางด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีอิสระเพื่อตอบอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล อาทิ เครื่องบันทึกเสียง การจดบันทึกด้วยปากกาเพื่อให้การเก็บข้อมูลมีความผิดพลาดน้อยที่สุด

2. แบบสอบถาม ความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร สำหรับใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราประเมินค่า ที่มีการตอบสนองคู่

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

1.1 ผู้วิจัยขอรับหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 6 ท่าน

1.2 ผู้วิจัยแจ้งกำหนดการนัดหมายวันและเวลากับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการสัมภาษณ์

1.3 ผู้วิจัยแนะนำตนเอง แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ และขออนุญาตบันทึกเสียง

1.4 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้

1.5 ผู้วิจัยสรุปผลการสัมภาษณ์ และนำเสนอข้อมูล

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.1 ผู้วิจัยขอรับหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อที่จะส่งไปยังโรงเรียนฝึกอาศีพกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงผู้เรียนโรงเรียนฝึกอาศีพกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ จำนวน 400 ชุด เพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมมือเพื่อเก็บข้อมูล และแจ้งกำหนดวัน เพื่อผู้วิจัยไปรับกลับคืน

2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างกลับคืนมาจำนวน 379 ชุด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม

2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือทางสถิติเพื่อแปลผลและนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. วิเคราะห์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน โดยการค่าหาเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลจากการประเมินความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยแบบการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล ($PNI_{Modified}$) โดยมีสูตรเพื่อคำนวณดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{(I - D)}{D}$$

เมื่อ $PNI_{Modified}$ หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่

4. การวิเคราะห์เมทริกซ์ เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ส่วน แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่ควรจะเป็น และสภาพที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดจุดตัดของคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ทั้งนี้ 4 ส่วน ดังกล่าว คือ ส่วนที่ 1 ผลดีเกินเกณฑ์ ส่วนที่ 2 ผลงานประสบความสำเร็จดี ส่วนที่ 3 ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง และส่วนที่ 4 ผลงานยังไม่ได้ แต่ไม่น่าห่วง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในรูปของตารางแจกแจงความถี่ และร้อยละ

6. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และเขียนอธิบายในลักษณะการพรรณนา

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนโรงเรียนฝึกอาศีพกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้นำผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า สมรรถนะของผู้เรียนโรงเรียนฝึกอาศีพกรุงเทพมหานคร ดังนี้

สมรรถนะด้านวิชาชีพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเสนอความคิดเห็นว่า ผู้เรียนควรมีความขยัน อดทน ทำงานประเภทหนักเอาเบาสู้ ไม่ทอดลอในการทำงาน

ประหยัด ฉลาดมีไหวพริบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้เท่าทันคน เหตุการณ์ และมองเห็นการณ์ไกล ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์มาก มีสุขภาพมาก มีความสามารถและความถนัดในงานอาชีพมีทัศนคติที่มากต่ออาชีพที่ทำ รักงานที่ทำ ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ใฝ่หาความรู้ แสวงหาแนวทางใหม่ในงานที่ทำ มีคุณวุฒิตามความต้องการที่เป็นมาตรฐาน ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ควรจะรู้ วัฒนธรรมของแต่ละประเทศ กฎหมาย ของแต่ละประเทศ

สมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอความคิดเห็นว่า ผู้เรียนควรมีความสามารถการบูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการที่ได้เรียนและได้ปฏิบัติตามหลักสูตรเนื้อหาวิชาต่างๆ สามารถพัฒนางานที่ตนเองทำตลอดจนติดตามความก้าวหน้าทางวิทยาการอยู่เสมอรวมไปถึงการมีทักษะ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ และเครื่องมือเกี่ยวกับวิชาชีพนั้นๆ ตลอดจนมีความรับผิดชอบและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอความคิดเห็นว่า ผู้เรียนควรมีความรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านการดำเนินงานด้านการเรียนนั้นๆ และสามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างถูกต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องมีความรอบรู้ รอบด้าน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกการเก็บข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ระบบตรวจสอบระบบการเก็บข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในงานได้จริง เช่น การเก็บข้อมูลการซ่อมบำรุงต่างๆ

สมรรถนะด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอความคิดเห็นว่า ผู้เรียนควรมีทักษะโดยสามารถวางแผนปฏิบัติงาน วิเคราะห์ และประเมินผลอย่างเป็นระบบ และสามารถควบคุมให้

งานเป็นไปตามมาตรฐานที่วิชาชีพกำหนดรวมไปถึงการนำความรู้ใหม่ๆ มาใช้ในการทำงาน เช่น วิชาชีพช่าง เป็นความรู้ทางด้านฟิสิกส์ และเป็นสาขาทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งต้องทำได้จริง มีอยู่จริง การค้นหา มีความสำคัญ เพื่อให้ได้สิ่งที่สามารถช่วยให้ผลิตผลงาน เช่น ช่างต้องมีความรู้รอบตัว ซ่อมเครื่องยนต์ ต้องรู้ ว่าน้ำมันเครื่องจะนำไปทิ้งที่ไหน ที่ใช้อะไรทดแทนกันได้

สมรรถนะด้านทักษะการสื่อสารผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอความคิดเห็นว่า ความรู้ในด้านภาษาเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในด้านการเรียน ซึ่งยังไม่ทราบแน่ชัดว่าการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะมีลักษณะในรูปแบบใด ภาษาที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาอาหรับ ภาษาอังกฤษ และภาษามลายู ผู้เรียนต้องมีความใฝ่หา ใฝ่เรียน และใฝ่รู้ ต้องสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ หรือภาษาของประเทศเพื่อนบ้านเป็นภาษาที่ 2 และ 3 หรือพูดได้ในลักษณะของศัพท์เทคนิคที่ผู้เรียนประกอบอาชีพนั้นๆ เพื่อเป็นพื้นฐาน ซึ่งในอนาคตผู้เรียนต้องเรียนภาษาด้วยประกอบกันไป

สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอความคิดเห็นว่า ผู้เรียนควรมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่มากต่อการประกอบวิชาชีพ และต่อสังคม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความรับผิดชอบ มีความรัก ความศรัทธา ความจริงใจ ต่อวิชาชีพ เพื่อเป็นแรงผลักดันให้เกิดความมานะ อุตุน ขยันหมั่นเพียร ซึ่งจะสามารถทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพได้

สมรรถนะด้านทักษะทางปัญญาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอความคิดเห็นว่า ควรมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาในเบื้องต้น มีความรู้ทางเทคนิคต่างๆ ที่จำเป็นต่ออาชีพนั้นๆ เช่น การตรวจซ่อมแก้ไขเทคนิควิธีการซ่อม หรือเกิดความรู้ต่างๆ

สมรรถนะด้านทักษะการปฏิบัติผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอความคิดเห็นว่าเมื่อผู้เรียนจบหลักสูตรต้องสามารถปฏิบัติงานได้จริง มีความสนใจ ความถนัด ความสามารถ และทักษะทางอาชีพนั้นๆ ต้องใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มกำลัง ซึ่งหากว่ายังไม่มีหรือยังขาดอยู่ ต้องสามารถหาความรู้หรือทักษะเพิ่มเติม และเรียนรู้การแก้ไขปัญหา

สมรรถนะด้านอื่นๆ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เสนอความคิดเห็นว่า ควรจะศึกษาวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ และในด้านกฎหมายของแต่ละประเทศ ซึ่งในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน วัฒนธรรมของประเทศตนเอง ควรมีการอนุรักษ์ประชาสัมพันธ์ให้ต่างชาติได้รับทราบ นอกจากนี้ ผู้เรียนควรมีทักษะการค้นคว้า หรือสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพการสร้างกระบวนการคิด ในการเปิดธุรกิจรูปแบบใหม่ๆ การเพิ่มทักษะให้กับผู้เรียนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ โดยการจัดกิจกรรมเสริมให้กับผู้เรียน เนื่องจากต้องมีการแข่งขันสูง ทั้งประเทศพม่า ลาว เขมร ต้องมีการเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศต่างๆ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของ ผู้เรียน โรงเรียนฝึ กอาชีพ กรุงเทพมหานครด้านการสื่อสาร สภาพที่เป็นอยู่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.83) และสภาพที่ควรจะเป็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 1.18) ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยรวม (มีค่า $PNI_{Modified} = 0.31$) และผลรวมของการวิเคราะห์เมทริกซ์อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ด้านประชาคมอาเซียนสภาพที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.70$, S.D. = 0.99) และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.90) ค่าดัชนีลำดับ

ความสำคัญของความต้องการจำเป็น มีค่า ($PNI_{Modified} = 0.51$) และผลรวมของการวิเคราะห์เมทริกซ์ อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสภาพที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.86) และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.81) ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มีค่า ($PNI_{Modified} = 0.35$) และผลรวมของการวิเคราะห์เมทริกซ์ อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สภาพที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 0.83) และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.78) ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มีค่า ($PNI_{Modified} = 0.36$) และผลรวมของการวิเคราะห์เมทริกซ์ อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ด้านการประยุกต์ใช้ตัวเลขสภาพที่เป็นอยู่ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$, S.D. = 0.92) และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.84) ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มีค่า ($PNI_{Modified} = 0.39$) และผลรวมของการวิเคราะห์เมทริกซ์ อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพสภาพที่เป็นอยู่ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.93) และสภาพที่ควรจะเป็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.90) ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มีค่า ($PNI_{Modified} = 0.23$) และผลรวมของการวิเคราะห์เมทริกซ์ อยู่ในส่วนที่ 2 คือ ผลงานประสบความสำเร็จดีด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะในสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริงสภาพที่เป็นอยู่ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.86) และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.76) ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น มีค่า

($PNI_{Modified} = 0.32$) และผลรวมของการวิเคราะห์เมทริกซ์ อยู่ในส่วนของที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง และในภาพรวมสภาพที่เป็นอยู่ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, $S.D. = 0.89$) และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, $S.D. = 0.88$)

ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นพบว่า มีค่า ($PNI_{Modified} = 0.26$) และผลของการวิเคราะห์เมทริกซ์ อยู่ในส่วนของที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุงโดยแสดงตารางสรุปผลภาพรวม ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

ด้านภาพรวม	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI Modified	ลำดับ
	Mean	S.D.	ระดับ	Mean	S.D.	ระดับ		
ด้านการสื่อสาร	3.20	0.83	ปานกลาง	4.20	1.18	มาก	0.24	5
ด้านประชาคมอาเซียน	2.70	0.99	ปานกลาง	4.04	0.90	มาก	0.33	1
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.13	0.86	ปานกลาง	4.22	0.81	มาก	0.26	3
ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	3.07	0.83	ปานกลาง	4.17	0.78	มาก	0.26	3
ด้านการประยุกต์ใช้ตัวเลข	2.92	0.92	ปานกลาง	4.07	0.84	มาก	0.28	2
ด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ	3.58	0.93	ปานกลาง	4.40	0.90	มาก	0.19	7
ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง	3.26	0.86	ปานกลาง	4.30	0.76	มาก	0.24	6
ผลรวม	3.12	0.89	ปานกลาง	4.20	0.88	มาก	0.26	-

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพรุงเทพมหานคร ได้ข้อสรุปว่า ควรเน้นความสำคัญในเรื่องของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและประกอบวิชาชีพ สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศเพื่อนบ้าน รวมไปถึงการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจ ในความหลากหลายทางวัฒนธรรม กฎหมายอาเซียน การเรียนรู้ร่วมกัน และการแลกเปลี่ยนความรู้ วัฒนธรรม การมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ สามารถที่จะแก้ไขปัญหา รวมถึงมีความสามารถในการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ดังผลการศึกษาวิจัยของภาสกร เรืองวานิช และคณะ (2556) กล่าวว่า สมรรถนะในการประกอบอาชีพ และการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทย โดยสมรรถนะที่พึงประสงค์ที่ต้องให้ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและความสามารถในการทำงานข้ามวัฒนธรรมได้นั้น ประกอบด้วย การสร้างทักษะในด้านความรับผิดชอบ อันเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับบัณฑิตเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน ทักษะด้านองค์ความรู้ตามศาสตร์สาขาวิชาที่จะสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริง ทักษะทางด้านสังคมที่จะเป็นตัวสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยเฉพาะ การทำงานกับเพื่อนร่วมงานต่างชาติ ทักษะด้านการปฏิบัติงานอันเป็นการพัฒนาขีดความสามารถให้กับบัณฑิตให้รองรับการเปลี่ยนแปลงได้ในทุกมิติ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันและอนาคตที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูงในการประยุกต์เข้ากับการปฏิบัติงานเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและทักษะด้านภาษาและการสื่อสารอันเป็นการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจและการเจรจาต่อรอง

ทางธุรกิจที่จะต้องเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรของประเทศ และ 2. การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียน ของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพรุงเทพมหานครมองว่า สภาพที่เป็นอยู่ทั้ง 7 ด้านนั้น ยังไม่สอดคล้องกับการส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของการดำเนินงานของโรงเรียนฝึกออาชีพรุงเทพมหานครทั้ง 10 แห่ง เมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านประชาคมอาเซียนที่มีผลวิจัยของสภาพที่เป็นอยู่ และสภาพที่ควรจะเป็น ซึ่งเป็นด้านที่มีผลน้อยที่สุดใน 7 ด้าน แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพรุงเทพมหานครนั้นไม่ได้เห็นความสำคัญและโอกาสที่จะได้รับของการเข้าประชาคมอาเซียน ซึ่งอาจไม่ได้รับข่าวสารหรือไม่เข้าใจนโยบายของรัฐที่จะดำเนินการก่อนและหลังการร่วมประชาคมอาเซียน และคาดว่าผู้เรียนยังเห็นว่าเป็นเรื่องไกลตัว ดังเช่น การเตรียมความพร้อมของภาครัฐเพื่อให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนซึ่งเนื้อหาหลักครอบคลุมดังนี้ (กรมแรงงาน, 2555) 1) การเตรียมความพร้อมของภาครัฐซึ่งประกอบไปด้วยการจัดตั้งส่วนงานเพื่อรับผิดชอบประเด็นที่เกี่ยวกับอาเซียนโดยตรงในแต่ละหน่วยงานของรัฐ การประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาข้าราชการพลเรือนเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนรวมทั้งทักษะทางภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการฝึกอบรมครูและบุคลากรด้านการศึกษาเพื่อให้ถ่ายทอดไปยังโรงเรียนและสถานศึกษาต่อไป 2) การเตรียมความพร้อมของภาคประชาชน กระทรวงการต่างประเทศให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนโดยผ่าน

กิจกรรมต่างๆ ถ่ายทอดผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ 3) การเตรียมความพร้อมของภาคเอกชน จะเกี่ยวข้องกับเรื่องการพัฒนาศักยภาพของภาคเอกชนและแรงงานไทยให้ตอบสนองความต้องการและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดอาเซียนได้ การลงทุนเพื่อขยายตลาดการรักษาคุณภาพของสินค้าเป็นต้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาสกร เรืองวานิช และคณะ (2556) สมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วยสมรรถนะที่จำเป็น 6 ด้าน คือ สมรรถนะด้านองค์ความรู้ สมรรถนะด้านภาษาและการสื่อสาร สมรรถนะด้านการปฏิบัติงาน สมรรถนะด้านความรับผิดชอบ สมรรถนะด้านสังคม และสมรรถนะด้านเทคโนโลยี รวมไปถึงปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาอันได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านการศึกษา และด้านการเมือง ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ในภาพรวมพบว่า ด้านประชาคมอาเซียน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นลำดับแรก ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ว่าผู้เรียนของโรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานคร มีความต้องการในด้านประชาคมอาเซียนจากหลักสูตรหรือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานคร ซึ่งโรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานคร อาจใช้แนวการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนระดับประถมศึกษา 2554 ของสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยดีในประชาคมอาเซียนนั้น ต้องดำเนินงานทั้งระบบ

ในสถานศึกษาในทุกๆ ด้านผ่านงานวิชาการหรืองานจัดการเรียนรู้โดยถือเป็นงานหลัก เป็นงานที่จะส่งผลโดยตรงให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และยังสามารถได้กำหนดไว้ว่าคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนในด้านความรู้ คือ เด็กไทยต้องมีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงกฎบัตรอาเซียน และเพื่อให้การสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ต้องมีบริบทที่เป็นอาเซียน ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่ครูต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ นอกจากนี้ยังระบุคุณลักษณะของเด็กไทยไว้เพิ่มเติมอีกว่า คุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนในด้านทักษะ/กระบวนการ ต้องมีทักษะพื้นฐานในการสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา โดยอาศัยการเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศของเด็กไทยโดยผ่านสื่อการเรียนการสอนมากที่สุด และผลการวิเคราะห์เมทริกซ์ ในภาพรวม อยู่ใน ส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง นอกจากนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ก็อยู่ใน ส่วนที่ 2 ผลงานประสบความสำเร็จดี แต่ก็พบว่า ด้านการสื่อสาร ด้านประชาคมอาเซียน ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ด้านการประยุกต์ใช้ตัวเลข และด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง อยู่ใน ส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุงทั้งนี้ อธิบายได้ว่า ควรต้องมีความจำเป็นเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานคร เพื่อแทรกองค์ประกอบของหัวข้อย่อยของแต่ละด้านลงไปในการเรียนการสอนของโรงเรียนฝึกอชีพกรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านต่างๆ เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับของต้องการจำเป็น ในด้านย่อยแต่ละด้าน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานครจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ผู้สอน และหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อให้มีความหลากหลายและเป็นการพัฒนาสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานครให้ดียิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาเชิงลึกถึงความต้องการจำเป็นเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร

3. ควรศึกษารูปแบบการสอนของวิชาชีพเฉพาะเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการเรียนในยุคประชาคมอาเซียนของผู้เรียนโรงเรียนฝึกออาชีพกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กรมแรงงาน. (2555). **โครงการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายของแรงงานสู่ประชาคมอาเซียน**. รายงานฉบับสมบูรณ์.
- ภาสกร เรืองวานิช วันชัย ปานจันทร์ และปรัชญา ชุ่มนาเสียว. (2556). “สมรรถนะด้านการประกอบอาชีพและการทำงานข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตไทยสู่ประชาคมอาเซียน.” **วารสารคุณูปบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ (ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)** 3, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม): 22-36.
- ศูนย์ข้อมูลสถิติกรุงเทพมหานคร. (2556). **สำนักพัฒนาสังคม สำนักงานกรุงเทพมหานคร**. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม. จาก <http://portal.bangkok.go.th/subsite/index.php?strOrgID=001024>
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2556). “สถานการณ์ตลาดแรงงานไทยในอาเซียน ไทยต้องเร่งเพิ่มคุณภาพแรงงานเพื่อให้แข่งขันได้ยุค AEC.” **ศูนย์วิจัยกสิกรไทย**. 19(2433) (ฉบับสี่มวชน) วันที่ 22 พฤศจิกายน 2556.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). **ภาวะสังคมไทย ไตรมาสสามปี 2556**. 10, 4 (พฤศจิกายน): 3-4.
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (2555). **แผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2555**. เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม. จาก <http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000130/Logo/Document/3OperationPlanBangkokYear2555.pdf>
- Krejcie, R.V. and Morgan, P.W. (1970). **Educational and Psychological Measurement**. New York: Harper & Row Publishers.